

Kitab Daniel - Nomer Satus Sewidak Siji

Peranan Roma ing Netepaké Wahyu Ramalan Kitab Suci: Panaliten Rinci tumrap Daniel Bab Sewelas

Jeff Pippenger

2024-03-27

Wahyu ing Daniel pasal sewelas iku dadi titik rujukan utama kanggo sakehing wahyu pameca Kitab Suci, lan wahyu ing pasal sewelas iku diteguhaké déning pralambang Roma.

Lan ing wektu-wektu iku bakal ana akeh wong nglawan ratu ing sisih kidul; uga para perampog saka bangsamu bakal ngunggulaké awaké dhéwé kanggo netepaké wahyu iku; nanging wong-wong mau bakal tiba. Daniel 11:14.

Jones nyariosaken ayat sadèrèngipun makaten:

“Nalika wong Amori wus ngleboni ukuran kasampurnaning durakané, panggonané diparingaké marang Israèl, umat Allah. Nalika Israèl, lumampah manut dalaning para bangsa kafir, uga ngiseni tuwunging duraka, Allah ngangkat karajan Babil, lan njupuk samubarang kabèh. Nalika Babil wus ngiseni tuwunging durakané, panguwasa mau dipindhahaké marang Persia. Lan nalika malaékat kasuwèkaké saka ing kono déning durakaning wong Persia, banjur pangéraning Yunani teka lan nyapu kabèh mau.”

“Lan suwene pira kakuwasan Grecia iku bakal lumaku? Nalika kapan iku kudu diremuk? ‘Nalika para wong duraka wus nggayuh kabektene.’ Bangsa iku tetep ngadeg nganti wis ngisi kabèh takaran pialané, banjur kakuwasané dipindhahaké marang karajan liyané. Kakuwasan kang diparingaké marang karajan liyané iku yaiku kakuwasan Romawi, kaya kang kita sinaoni saka Daniel 11:14. ‘Lan ing wektu-wektu iku bakal akèh wong nglawan ratu ing sisih kidul; uga para panyamun saka bangsamu bakal ngluhuraké awaké dhéwé supaya netepaké wahyu iku; nanging wong-wong mau bakal ambruk.’ Bangsa iki dituding minangka sawijining bangsa panyamun—anak-anaké para panyamun, kaya kang kasebut ing cathetan pinggiring teks.”

“Iki wong-wong sing saiki kaparingi kraton iku, lan kanggo apa?—‘Anak-anak para rampog bakal ngluhuraké awaké dhéwé supaya netepaké wahyu kuwi.’ Nalika bangsa iki maju ana ing panggung sajarah, banjur mlebu prakara kang netepaké wahyu iku, yaiku prakara kang dadi salah siji tujuan agung saka wahyu iku, tenger utama siji-sijiné ing garis wahyu kang wus diparingaké déning Gusti Allah lumantar para nabi kanggo salawas-lawasé.” A. T. Jones, *The Columbian Year and the Meaning of the Four Centuries*, 6.

Jones ngandika bilih nalika kakuwasan Romawi “muncul ing panggung, mula mlebu iku kang netepaké” ... “garis paningal kang wis diparingaké Gusti Allah lumantar para nabi kanggo saklawas-lawase.” Ing sajarah Miller, para Protestan mulang, kaya Adventisme Laodikia saiki uga nindakaké, bilih para begal saka bangsamu makili Antiochus Epiphanes,

sawijining ratu Seleukia kang mrentah wiwit taun 175 nganti 164 SM. Panjenengané iku anggota dinasti Seleukia, kang dadi salah siji saka nagara-nagara panerus Yunani kang metu saka ambruké kakaisaran Alexander Agung. Pasulayan ngenani prakara iki cetha sanget ing sajarah Millerit, nganti pangidentifikasian Antiochus Epiphanes katuduhaké ana ing bagan para pelopor taun 1843.

Rujukan marang Antiokhus ing bagan punika nggambaraken satunggal-tunggalipun rujukan dhateng prekawis ingkang boten kapanggih wonten ing Sabda kenabianipun Gusti Allah. Bab punika wonten mriku kangge mbantah piwulang-piwulang palsu para Protestan ing jaman punika, ingkang sapunika dados piwulang palsunipun Adventisme Laodikia. Punapa William Miller mangertos jeroing wigatosipun pangertosan bilih Roma punika kakuwatan kadonyan ingkang netepaken “garis pandeleng ingkang Gusti Allah sampun paringaken lumantar para nabi kangge sadaya jaman,” punika taksih saged dipunraguaken, nanging sampun cekap cetha kangge mbéla kanthi mantep kasunyatan bilih Roma netepaken wahyu punika.

Ing papan kang ora ana wahyu, umat dadi tanpa kendhali; nanging wong kang netepi angger-anggering Torèt, begja wong iku. Wulang Bebasan 28:14.

Suléman nyathet yèn ing papan kang ora ana wahyu, umat bakal sirna, lan tembung Ibrani “wawasan,” ing ayat patbelas iku padha karo sing ana ing paribasané Suléman. Wawasan iku sawijining perkara urip utawa pati, lan “wawasan” iku ditetepaké déning pralambang Roma. Tembung “wawasan” ing ayat patbelas iku tembung sing padha karo tembung wawasan ing Habakuk, pasal loro.

Aku bakal ngadeg ana ing pangawasanku, lan mapan ana ing menara, sarta bakal nyawang supaya weruh apa kang bakal dipangandikakaké marang aku, lan apa kang bakal dakwangsuli manawa aku didukani. Lan Pangéran mangsuli marang aku, pangandikané: Tulisen wahyu iku, lan cethakna ana ing loh-loh, supaya wong kang maca bisa mlayu. Awit wahyu iku isih kanggo wektu kang wus katetepaké, nanging ing wekasané bakal ngandika, lan ora bakal goroh; sanadyan kaya-kaya suwe tekane, antènanana; awit mesthi bakal kelakon, ora bakal telat. Habakuk 2:1–3.

Tembung “reproved” ing ayat kapisan tegesé “dipadhakake ing prabédan panemu”. William Miller iku juru-jaga kang katetepaké ana ing menara ing sajarahing gerakan malaékat kapisan lan kapindho, lan nalika ing pralambang kenabian dhèwèké takon apa kang kuduné diwangsuli sajroning pasulayan ing sajarahé, dhèwèké dipréntah supaya nulis wahyu iku, kang diteguhaké déning pralambang Roma. Cocog karo kasunyatan iki, nalika para Millerit ngasilaké bagan pelopor taun 1843 minangka panggeneping telung ayat iki saka Habakuk, padha maringi rujukan marang inti banget saka pasulayan kang padha lakoni. Ora diragukaké, padha ora mangertèni yèn rujukané marang panalaran bodho manawa Antiochus Epiphanes iku kakuwatan kang netepaké wahyu iku minangka pralambang saka pasulayan ing Habakuk pasal loro, nanging Sister White ngandika yèn bagan iku “directed by the hand of the Lord, and should not be altered,” mulané rujukan marang pasulayan ing bagan iku asalé saka astaning Allah.

Para pandhèrèké Miller banjur mangertos kanthi leres yèn kuciwa kapisan ing tanggal 19 April 1844 miwiti wektu tundha, kaya kang dipunsebat déning Habakuk lan uga pasemonipun Matius bab sepuluh prawan. Wong-wong mau uga banjur mangertos yèn kaloro wangsit mau kagandhèng langsung karo Yeheskiel pasal rolas, ing ngendi Yeheskiel mènèhi pratandha sawijining mangsa nalika pengaruh saka saben wahyu bakal kalakon. Tembung “wahyu” punika padha karo tembung Ibrani sing saiki kita rembag. Pramila Jones leres nalika piyambakipun ngandika, “Nalika” Roma “muncul ing panggung sajarah, ing wekdal punika mlebet prakara kang netepaké wahyu, prakara kang dados salah satunggaling gegayuhan ageng saka wahyu punika, pratandha pokok tunggal ing garis wahyu kang sampun kaparingaké Gusti Allah lumantar para nabi kanggo salawas-lawase.” Roma netepaké sakabèhé wahyu saka Sabdaning Allah kang sipatipun kenabian, lan luwih mligi manèh, Roma iku sing dados dhasar dipunbangunipun sakabèhé struktur pasal sewelas.

Nalika Sister White ngrujuk marang kasampurnaning pungkasan saka Daniel bab sewelas lan nyatakake manawa “akeh saka sajarah kang wis kelakon minangka kasampurnaning ramalan iki bakal kaulang maneh,” piyambakipun nemtokake bilih sajarah-sajarah ing bab sewelas kang wus kasampurnakaké sadurungé iku minangka pralambang tumrap ayat-ayat pungkasan saka Daniel bab sewelas. Pokok pawartos ing ayat-ayat pungkasan saka bab sewelas iku yaiku ratu saka lor, kang ing kono nglambangaké Roma modern. Mulané, sajarah-sajarah ing Daniel bab sewelas, kang kaulang maneh, yaiku sajarah-sajarah kang nggambaraké Roma.

Ing enem ayat pungkasan saka pasal sewelas, Roma modhèren (raja saka lor) nelukaké telung kakuwasan géografis. Ing ayat patang puluh, dhèwèké nelukaké raja saka kidul (tilas Uni Soviet ing taun 1989), tanah kang mulya (Amérika Sarékat nalika hukum Minggu kang bakal enggal teka), lan Mesir (sadonya kabèh kaya kang diwakili déning Perserikatan Bangsa-Bangsa.) Ing Daniel pasal sewelas, Roma pagan digambaraké minangka nelukaké telung kakuwasan géografis supaya ngrebut donya kang nalika semana wis dikenal, banjur Roma kepausan digambaraké minangka nelukaké telung kakuwasan géografis supaya ngrebut bumi.

Rum Kafir kapisan kasebat ing pasal punika ing ayat patbelas, kanthi ancas mratelakaké minangka pralambang ingkang netepaké sesanti punika, nanging mungguhé dumugi kakuwasan boten dipunrembag ngantos ayat nembelas. Karajanipun Alexander Agung kapérang dados sekawan pérangan minangka kasembadaning Sabda nubuatipun Allah, nanging sekawan pérangan punika lajeng kanthi enggal manunggal dados kalih satru utami ingkang dipunmangertosi minangka ratu ing sisih kidul utawi ratu ing sisih lor wonten ing cariyos nubuat ingkang lajeng ngantos pungkasaning pasal punika. Ing ayat patbelas, kakuwatan Rum ingkang saweg mungguh kasebat minangka kakuwatan ingkang badhé netepaké sesanti punika, nanging perkawis ingkang saweg dipunrembag punika inggih pergulatan antawisipun sisaning karajanipun Alexander, kados ingkang kagambaraken déning para ratu ing sisih lor lan sisih kidul.

Ing ayat kaping limalas, loro raja iku isih kalibet ana ing perjuwangane, lan raja sisih lor iku lagi menang. Nanging ing ayat kaping nembelas Roma rawuh, lan ayat iku ngandika, “Nanging wong kang teka nglawan dheweke,” tegesé manawa nalika Roma teka nglawan raja sisih lor kang nembe menang ngungkuli raja sisih kidul, raja sisih lor ora bakal bisa tahan ngadhepi Roma. Roma menang, lan ing ayat kaping nembelas, Roma uga bakal ngadeg ana ing tanah Yéhuda kang mulya. Ing ayat kaping pitulas Roma bakal “ngarahaké pasuryané kanggo mlebu kanthi kakuwataning karajané kabèh.” Panjenengané ngalahaké raja sisih lor kang ora bisa tahan ana ing ngarsané, banjur ngrebut Yéhuda, banjur mlebu menyang Mesir.

Lan ing jaman iku bakal ana akèh wong nglawan ratu ing sisih kidul; mengkono uga para perampok saka bangsamu bakal ngluhuraké awaké dhéwé kanggo netepaké wahyu iku; nanging wong-wong mau bakal tiba. Mulané ratu ing sisih lor bakal teka, banjur ngedegaké pangurugan, lan ngrebut kutha-kutha kang paling santosa betengé; lan wadya perang saka sisih kidul ora bakal bisa nahan, mangkono uga umat pilihane, lan ora bakal ana kekuwatan kanggo nahan. Nanging wong kang teka nglawan dhèwèké bakal tumindak manut karsané dhéwé, lan ora ana wong siji waé kang bakal bisa madeg ana ing ngarsané; lan dhèwèké bakal madeg ana ing tanah kang mulya, kang bakal katumpes déning tangane. Dhèwèké uga bakal ngarahaké pasuryané kanggo mlebu kanthi kakuwataning kabèh kratoné, lan wong-wong kang jejeg bebarengan karo dhèwèké; mangkono bakal ditindakaké: lan dhèwèké bakal maringaké marang dhèwèké putri para wanita, kanggo ngrusak dhèwèké: nanging wong wadon iku ora bakal ngadeg ana ing sisihé, lan uga ora bakal dadi kagungané. Daniel 11:14-17.

Pamenangan sing kagambarake ing ayat-ayat iki iku minangka kasampurnaning Daniel bab wolu.

Lan saka salah siji mau metu sungu cilik, kang saya dadi gedhé banget, tumuju ing kidul, lan tumuju ing wetan, sarta tumuju ing tanah kang endah. Daniel 8:9.

Sungu cilik ing ayat sanga iku Roma pagan, lan ayat sanga netepake, selaras karo ayat patbelas nganti pitulas ing pasal sewelas, manawa Roma pagan bakal nelukake telung entitas géografis nalika ngrebut pangwasaning jagad. Entitas-entitas iku yaiku sisih kidul (Mesir), sisih wétan (Siria, ratu saka sisih lor) lan tanah kang endah (Yéhuda). Sajarah ing ayat nembelas lan pitulas iku dados pralambang tumrap panaklukan sajarah telung-langkah déning Roma modern ing ayat patang puluh nganti patang puluh telu, awit kados ingkang dipunandharaken déning Sister White, “Akeh saka sajarah kang wis dumadi minangka panggenaping ramalan iki bakal kaulang maneh.”

“Sanadyan Mesir ora bisa ngadhepi Antiochus, ratu ing sisih lor, Antiochus dhewe ora bisa ngadhepi wong Roma, sing saiki maju nglawan dheweke. Ora ana maneh karajan-karajan sing bisa nahan kakuwasan iki kang lagi mungguh. Siria ditaklukaké, lan dilebokaké ing kakaisaran Romawi, nalika Pompey, BC 65, nyabut kagungané Antiochus Asiaticus, lan ndadèkaké Siria dadi sawijining propinsi Romawi.

“Pangwasane kang padha iku iya bakal ngadeg ana ing Tanah Suci, lan ngentèkaké tanah iku. Roma dadi sesambungan karo umat Allah, yaiku wong Yahudi, lumantar sawijining prajanjian, ing taun 162 SM, wiwit tanggal iku Roma ngrebut papan kang pinunjul ing tanggalan kenabian. Nanging mangkono, Roma durung olèh kakuwasan ukum marang Yudea lumantar penaklukan nyata nganti taun 63 SM; lan kelakoné banjur kanthi cara kaya ing ngisor iki.

“Nalika Pompey bali saka ekspedisiné nglawan Mithridates, ratu Pontus, ana loro wong saingan, Hyrcanus lan Aristobulus, padha rebutan makutha Yudea. Prakarané banjur diajukaké marang Pompey, lan ora suwé banjur dhèwèké nyumurupi yen tuntutan Aristobulus iku ora adil; nanging dhèwèké kepéngin nundha putusan bab iku nganti sawisé ekspedisi sing wis suwé banget dadi pepénginané menyang tanah Arabia, kanthi janji yèn sawisé kuwi dhèwèké bakal bali lan ngrampungaké prakara mau miturut apa sing katon adil lan trep. Aristobulus, sawisé ngertèni saktemen-temené raos batin Pompey, enggal bali menyang Yudea, nyepakaké rakyaté nganggo gaman, lan siyap ngadhepi pambéla kanthi kuwat, kanthi teteg ing tekadé, sanadyan apa waé bebayané, supaya tetep nyekel makutha kang wis diprasetyani bakal diputusaké kanggo wong liya. Pompey banjur ngoyak wong sing mlayu iku kanthi cedhak. Nalika dhèwèké nyedhaki Yerusalem, Aristobulus, wiwit nyesali lakuné, banjur metu nemoni dhèwèké, lan ngupaya ngrukunaké prakara mau kanthi janji pasrah sakabèhé lan dhuwit akèh. Pompey, nampani tawaran iki, banjur ngutus Gabinius, mimpin sapérangan prajurit, kanggo nampa dhuwit iku. Nanging nalika panglima lètnan mau tekan ing Yerusalem, dhèwèké nemu yèn gapurané ditutup rapet marang dhèwèké, lan saka pucuking témbok ana pawarta marang dhèwèké yèn kutha iku ora bakal netepi prajanjian mau.”

“Pompey, supaya aja kena diapusi kanthi mangkono tanpa paukuman, nglebokaké Aristobulus, sing ditahan tetep ana ing cedhaké, ing wesi belunggu, lan sanalika maju nyerang Yerusalem kanthi sakabèhé pasukané. Para pandhèrèké Aristobulus kepéngin mbélani panggonan iku; déné para pandhèrèké Hyrcanus kepéngin mbukak gapura-gapurané. Golongan kang pungkasan iki amarga dadi mayoritas lan menang pengaruh, ndadèkaké Pompey diparingi dalan mlebu kanthi bébas menyang kutha iku. Sawisé mangkono, para penganut Aristobulus mundur menyang gunung Pedalemané Allah, kanthi tékad kebak yèn bakal mbélani panggonan iku kaya dene Pompey uga mantep arep ngrebut lan ngasoraké. Ing pungkasan telung sasi, bolongan ing témbok kasil digawé cukup amba kanggo panyerbuan, lan panggonan iku direbut kanthi landheping pedhang. Ing patumpahan getih kang nggegirisi banjur kelakon, rolas èwu wong dipatèni. Minangka sawijining paningal kang nglarani ati, mangkono pangandikané ahli sajarah, ndeleng para imam, nalika semana lagi nindakaké pangibadah ilahi, kanthi tangan kang ayem lan tujuwan kang kukuh nerusaké pakaryan kang biyasané dilakoni, kaya-kaya ora nyumurupi babar pisan kerusuhan galak kang dumadi, sanadyan ing sakupengé kanca-kancané padha dipatèni, lan sanadyan kerep getihé dhéwé campur karo getih kurban-kurbané.”

“Sawisé mungkasi perang mau, Pompey ngrubuhaké témbok-témbok Yérusalèm, mindhahaké sapérangan kutha saka wewenangé Yudea menyang wewenangé Siria, lan

ngetrapaké upeti marang wong-wong Yahudi. Mangkono, kanggo pisanan Yérusalèm katempelakaké lumantar panaklukan menyang tangan kakuwasan kang bakal nyekel ‘tanah kang mulya’ mau ana ing genggaman wèsi nganti wus tumpes kabèh dipangan.”

“AYAT 17. Panjenengané uga bakal ngadhepaké pasuryané kanggo lumebu kanthi kakuwataning karajané kabèh, lan para wong kang jejeg budi bebarengan karo dhèwèké; mangkono iku bakal ditindakaké: lan dhèwèké bakal maringaké marang dhèwèké putriné para wanita, kanggo ngrusak dhèwèké: nanging dhèwèké ora bakal ngadeg ana ing sisihé, lan uga ora bakal mbélani dhèwèké.”

“Uskup Newton maringi sawijining maos liya tumrap ayat iki, kang katon luwih cetha ngandharake tegesé, kaya ing ngisor iki: ‘Dhèwèké uga bakal ngarahake pasuryané kanggo mlebu kanthi kakuwatan menyang saindhenging karajan iku.’ Ayat 16 nggawa kita tumeka ing panaklukan Siria lan Yudea déning wong Romawi. Roma sadurungé wis naklukaké Makedonia lan Trasia. Mesir saiki dadi siji-sijiné kang isih kari saka ‘sakabèhé karajan’ Aleksander, kang durung digawa lumebu ing pangwasané kakuwatan Romawi, kang saiki ngarahake pasuryané kanggo mlebu kanthi kakuwatan menyang nagara iku.” Uriah Smith, *Daniel and the Revelation*, 258–260.

Kita sampun nyatet, langkung saking sepisan wonten ing artikel-artikel punika, kadospundi ayat tigang dasa lan tigang dasa setunggal saking Daniel sewelas selaras kaliyan ayat patang dasa lan patang dasa setunggal, lan sajarahing ayat tigang dasa lan tigang dasa setunggal ugi selaras kaliyan pambédholan telu sungu.

Aku ngatos-atosi sungu-sungu iku, lan lah, ana sungu cilik liyane njedhul ana ing antarané, ing ngarepé sungu iku ana telu saka sungu-sungu sing kapisan kacabut tekan oyod-oyodé; lan lah, ana ing sungu iki ana mripat kaya mripaté manungsa, lan cangkem kang ngucap prakara-prakara gedhé. ... Lan bab sepuluh sungu kang ana ing sirahé, lan bab sing liyane kang njedhul, kang ing ngarepé telu padha ambruk; yaiku bab sungu kang nduwèni mripat, lan cangkem kang ngucap prakara-prakara kang gedhé banget, kang katoné luwih kuwat tinimbang kanca-kancané. Daniel 7:8, 20.

Kaya dene Daniel pasal wolu, ayat sanga, nggambarake telung wewengkon géografis pamènangan kang netepake Roma kaping ana ing dhampar, mangkono uga nyabut sungu-sungu mau (kang makili Heruli, Ostrogoths, lan Vandals) nggambarake telung wewengkon géografis pamènangan kang netepake Roma papal ana ing dhampar. Kaloro sajarah mau selaras karo ayat patang puluh nganti patang puluh telu saka Daniel sewelas, lan nyabut telung sungu mau selaras karo sajarah ayat telung puluh lan telung puluh siji.

“AYAT 8. Aku nggatekake sungu-sungu iku, lan lah, ana sungu cilik liyane metu ana ing antarane, ana ing ngarsane sungu iku telu saka sungu-sungu sing kapisan kacabut nganti oyode; lan lah, ing sungu iki ana mripat kaya mripate manungsa, lan cangkem kang ngucap prakara-prakara gedhe.”

Dhaniel mirsani sungu-sungu mau. Pratandha-pratandha tumindak kang aneh katon ana ing antarané. Ana sungu cilik (ing wiwitané cilik, nanging sawisé iku dadi luwih gedhé

tinimbang para sungu liyané) njedhul ana ing antarané. Sungu iku ora marem mung kanthi tentrem manggihaké papané dhéwé lan ngebaki papan iku; sungu iku kudu nyingkiraké sawatara kang liyané, lan ngrebut panggonané. Ana telung karajan kang kacabut ana ing ngarepé. Sungu cilik iki, kaya kang mengko bakal kita duwé kalodhangan kanggo nggatekaké kanthi luwih jangkep, yaiku kapausan. Telung sungu kang kacabut ana ing ngarepé iku yaiku wong Heruli, wong Ostrogoth, lan wong Vandal. Lan sebabé kok padha kacabut yaiku amarga padha nentang piwulang lan panjaluk panguwasa hirarki kapausan, lan mulané uga nentang kaunggulan ing pasamuwan saka uskup Roma.

“Lan ‘ing sungu iki ana mripat kaya mripaté manungsa, lan cangkem kang ngucap prakara-prakara gedhé,’ mripat iku minangka pralambang kang trep tumrap kaprigelan, katembusan, kapinteran licik, lan pandeleng adoh saka hirarki kapausan; lan cangkem kang ngucap prakara-prakara gedhé iku minangka pralambang kang trep tumrap tuntutan-tuntutan angkuh para uskup Roma.” Uriah Smith, *Daniel and the Revelation*, 132–134.

Roma iku kang netepake wahyu pamedharing Kitab Suci, lan mliginipun wahyu ing Daniel bab sewelas. Ing bab punika, kathah saking sajarah pamedharan kang sampun kaleksanan sadèrèngipun gerakan Millerit badhé dipun balèni wonten ing nem ayat pungkasan saking Daniel bab sewelas. Penaklukan dhateng tiga rintangan géografis kang netepake Roma pagan lan Roma kapausan wonten ing dhampar dipun gambaraké wonten ing bab sewelas, lan kalih gambaran punika dados pralambang tumrap wekdal nalika Roma modhèren kaping malih dipun netepake wonten ing dhampar. Roma iku kang netepake wahyu punika, lan Paulus nedahake bilih Roma kapausan dipun wedharake wonten ing wekdalipun piyambak.

Aja nganti ana wong ngapusi kowé kanthi cara apa waé; awit dina iku ora bakal teka, kajaba manawa murtad iku wis kelakon dhisik, lan manungsa duraka iku kasingkap, yaiku putraning karusakan; kang nglawan lan ngluhuraké awaké dhéwé ngluwihi samubarang kang sinebut Allah, utawa kang disembah; satemah dhèwèké kaya Allah lungguh ana ing Padalemané Allah, mratelakaké awaké dhéwé manawa dhèwèké iku Allah. Apa kowé padha ora éling, yèn nalika aku isih ana bebarengan karo kowé, aku wis ngandhakaké prakara-prakara iki marang kowé? Lan saiki kowé padha sumurup apa kang nahan, supaya dhèwèké kasingkap ing wektuné. 2 Thessalonians 2:3–6.

Kapapaan njupuk dhampar minangka karajan kaping lima ing ramalan Kitab Suci ing taun 538, lan akeh wong sing nggatekake ayat kaping enem, mesthi bakal nganggep manawa Paulus maksudé yèn “Kapapaan bakal kawedhar ing taun 538.” Iki bisa uga bener, nanging paling ora iku mung bebener sekunder saka apa sing lagi diidentifikasi déning Paulus. Paulus, kaya para nabi kabèh, ngandika luwih akèh bab dina-dina wekasan tinimbang bab jamané dhéwé. Panjenengané lagi ngrujuk marang kepriyé kapapaan bakal kawedhar sacara kenabian, awit minangka nabi panjenengané sarujuk karo kabèh nabi liyané. Baris ing sadhuwuré baris, wong-wong sing ora nduwèni wahyu bakal nemahi karusakan, lan wong-wong sing ora nduwèni wahyu, ora nduwèni wahyu amarga padha ora ngerti apa sing netepake wahyu iku. Ngerti yèn Roma netepake wahyu iku sawijining pangerten

urip-utawa-pati. Paulus, sarujuk karo para nabi liyané, lagi nandhesake yèn apa sing mbabar Roma kapapal, sing iku Roma ing dina-dina wekasan, yaiku “wektuné.” “Wektu” kenabian sing kagandhèngaké karo Roma, iku sing mbabar apa lan sapa Roma iku.

Kita badhé nerusaken panaliten punika wonten ing artikel salajengipun.

“Rasul Paulus, ing layang kapindhoné marang wong-wong Tesalonika, wis medharaké sadurungé bab murtad gedhé kang bakal nuwuhaké madegé kakuwasan kapapaan. Panjenengané nyatakake yèn dinané Sang Kristus ora bakal rawuh, ‘kajaba wis teka murtad dhisik, lan manungsa dosa iku kawedhar, yaiku anaking karusakan; kang nentang lan ngluhuraké awaké dhéwé ngluwihi samubarang kang sinebut Allah utawa kang disembah; satemah iya kaya Allah lenggah ana ing padalemané Allah, mameraké awaké dhéwé yèn iya iku Allah.’ Lan saliyané iku, rasul mau ngélingaké para saduluré yèn ‘wewadi piala iku wis wiwit tumindak.’ 2 Tesalonika 2:3, 4, 7. Malah ing wektu sing isih awal kuwi panjenengané wis weruh, ana kasalahan-kasalahan kang alon-alon nyusup mlebu ing pasamuwan, kang bakal nyawisaké dalan tumrap tuwuhing kapapaan.”

“Sathithik mbaka sathithik, kawiwitan kanthi sesidheman lan kasepen, banjur saya cetha nalika saya kuwawa lan nguwasani pikiraning manungsa, ‘rahasyaning pialang’ nerusaké pakaryan kang ngapusi lan ngujaraké pitenah. Meh tanpa katara, pakulinan-kabiasaan kapitayan kapir mlebu menyang gereja Kristen. Roh rembugan kompromi lan nyarujuki marang pakulinan donya kasirep sawatara wektu déning panyiksa kang sengit kang ditanggung déning gereja ana ing sangisoré paganisme. Nanging nalika panganiaya mandheg, lan agama Kristen lumebu ing plataran pangadilan lan kraton para ratu, gereja iku nyingkiraké kasahajaan Kristus lan para rasul-Kang suci kang andhap asor, banjur nggantèni iku nganggo kamulyan lahiriah lan kasombongan para imam lan para panguwasa kapir; lan nggantos sarat-saratipun Gusti Allah, gereja iku nyelehaké téyori-téyori lan tradhisi-tradhisi manungsa. Pitobat nominal Konstantinus, ing wiwitan abad kaping papat, njalari kabungahan gedhé; lan donya, kasarungi déning rupa kabeneran, mlaku mlebu ing gereja. Saiki pakaryan rusaking budi saya maju kanthi rikat. Paganisme, sanadyan katon kaya wis dikalahaké, malah dadi sing menang. Rohé nguwasani gereja. Piwulang-piwulangé, upacara-upacarané, lan takhayul-takhayulé dipadukaké menyang pracaya lan pangibadah para pandhèrèk Kristus kang ngakoni iman.”

“Komprèsè antarané paganisme lan Kristen iki nuwuhaké pangrembakané ‘wong dosa’ sing wis diramalaké ana ing ramalan minangka wong kang nentang lan ngluhuraké awaké dhéwé ngungkuli Allah. Sistem agama palsu sing raseksa iku minangka sawijining mahakarya saka kakuwatané Iblis—tugu pangéling-eling saka upayané kanggo njagong ing dhampar supaya nguwasani bumi miturut karsané piyambak.” The Great Controversy, 49, 50.